

DECRET 297/1997, DE 25 DE NOVEMBRE, PEL QUAL S'APROVA EL REGLAMENT DE POLICIA SANITÀRIA MORTUÒRIA

Mitjançant el Reial Decret 2210/1979, de 7 de setembre, es van transferir a la Generalitat de Catalunya funcions i competències quant a l'acció pública sanitària, entre elles les que en relació amb la policia sanitària mortuòria atribuïen el Decret 2263/1974, de 20 de juliol, i disposicions complementàries, als òrgans de l'Administració de l'Estat.

A partir d'aquell moment, a l'empara de les competències de desenvolupament normatiu en matèria de sanitat interior que li atribueix l'article 17.1 de l'Estatut d'autonomia, el Govern de la Generalitat va iniciar un procés d'adaptació progressiva de la normativa reguladora en matèria de sanitat mortuòria a la realitat epidemiològica i social, valorant en cada nova iniciativa la incidència de la seva aplicació.

Fruit d'aquesta tasca són el Decret 42/1981, de 16 de febrer, sobre construccions en cementiris (DOGC núm. 113, de 25.2.1981), el Decret 304/1983, de 7 de juliol, sobre trasllats de cadàvers a Catalunya (DOGC núm. 354, de 12.8.1983), el Decret 250/1987, de 7 de juliol, pel qual s'aproven normes de policia sanitària mortuòria (DOGC núm. 878, de 17.8.1987) i el Decret 147/ 1990, de 28 de maig, sobre autorització de pràctiques de conservació transitòria de cadàvers a Catalunya (DOGC núm. 1311, de 29.6.1990).

Recentment, el Parlament de Catalunya ha aprovat la Llei 2/1997, de 3 d'abril, sobre serveis funeraris, els objectius de la qual són, d'una banda, establir el marc d'actuació competencial de les entitats locals en relació amb aquests serveis a partir de la liberalització operada en el sector pel Reial Decret Llei 7/1996, de 7 de juny, i d'altra banda, determinar les condicions mínimes que han de reunir les entitats prestadores de serveis funeraris. En la determinació d'aquestes condicions, com també en la prestació dels serveis funeraris, aquesta Llei prescriu la plena subjecció a les normes de policia sanitària mortuòria.

En aquest marc normatiu, aquest nou Decret ve a regular, amb vocació de globalitat, les actuacions de policia sanitària mortuòria, establint els procediments i les condicions sanitàries de les pràctiques sobre cadàvers i restes cadavèriques, dels cementiris i dels serveis funeraris públics i privats, en l'àmbit de Catalunya, agilitzant i simplificant els tràmits per al transport i la inhumació de cadàvers dins d'aquest territori i determinant les mesures necessàries per a la salvaguarda de la salut pública.

Quant al seu contingut, el Decret conjuga la refosa de la normativa precedent amb la incorporació de nous elements, d'acord amb la línia de progrés si vi ta endegada. Així, introdueix una distinció clara entre els conceptes de conducció i trasllat de cadàvers i restes cadavèriques, segons el transport es desenvolupi o no íntegrament a Catalunya.

D'altra banda, el Decret preveu la compaginació de la pràctica social, cada cop més consolidada, de recurs a les sales de vetlla, les quals es consideren a tots els efectes com a domicili mortuori, amb el costum, també arrelat en la població, de vetllar el difunt en el propi domicili. Amb aquesta finalitat, autoritza el desplaçament d'un difunt mort en un hospital o centre assistencial a un domicili particular, per tal de ser posteriorment conduït o traslladat.

De conformitat amb els més recents criteris epidemiològics, es redueix de forma ostensible, dins l'àmbit territorial de Catalunya, la llista de malalties que representen un perill sanitari que exigeix l'adopció de mesures de major control, la qual cosa possibilita una disminució del cost dels serveis funeraris, atès que disminueixen els supòsits de conducció de cadàvers mitjançant fèretres de trasllat.

Un altre element innovador consisteix en la supressió de les llistes de metges tanatòlegs existents en les delegacions territorials del Departament de Sanitat i Seguretat Social, deixant a la família del finat la lliure elecció del metge que hagi de realitzar operacions d'embalsament, conservació transitòria i tanatoplàstia, el qual es responsabilitza del resultat de les mateixes, sens perjudici de la facultat inspectora de l'Administració.

També, en aquesta línia d'exigència als professionals que intervenen en la prestació dels serveis funeraris, s'ha considerat adient definir els diferents mètodes que engloben la pràctica anomenada tanatopràxia.

Les facultats administratives en aquesta matèria s'atribueixen al Departament de Sanitat i Seguretat Social de la Generalitat i als ajuntaments, d'acord amb el que preveu la legislació de règim local, concretament la Llei 8/1987, de 15 d'abril, municipal i de règim local de Catalunya, i la legislació sectorial sanitària, en concret la Llei 15/1990, de 9 de juliol, d'ordenació sanitària de Catalunya.

Aquest Decret es dicta en execució de les atribucions pròpies de la Generalitat en matèria de sanitat interior, de conformitat amb el que preveuen els articles 2 i 41 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat.

Per tot l'exposat, d'acord amb el que disposen els articles 61 i 62 de la Llei 13/1989, de 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, vist l'informe de la Comissió de Govern Local de Catalunya i d'acord amb el dictamen de la Comissió Jurídica Assessora, a proposta del conseller de Sanitat i Seguretat Social i del conseller de Política Territorial i Obres Públiques, i amb la deliberació prèvia del Govern,

Decreto:

Article únic

S'aprova el Reglament de policia sanitària mortuòria, el text del qual figura a continuació.

Disposició derogatòria

Única

Queden derogades les disposicions següents:

Decret 42/1981, de 16 de febrer, sobre construccions en cementiris (DOGC núm. 113, de 25.2.1981).

Decret 304/ I 983, de 7 de juliol, sobre trasllat de cadàvers a Catalunya (DOGC núm. 354, de 12.8.1983).

Decret 250/1987, de 7 de juliol, pel qual s'aproven normes de policia sanitària mortuòria (DOGC núm. 878, de 17.8.1987).

Decret 147/1990, de 28 de maig, sobre autorització de pràctiques de conservació de cadàvers a Catalunya (DOGC núm. 1311, de 29.6.1990).

Disposició final

Única

Es faculten el conseller de Sanitat i Seguretat Social i el conseller de Política Territorial i Obres Públiques per dictar, cadascun dins l'àmbit de les seves competències, les disposicions necessàries per al desplegament i l'aplicació d'aquest Decret.

Barcelona, 25 de novembre de 1997

JORDI PUJOL

President de la Generalitat de Catalunya

EDUARD RIUS I PEY

Conseller de Sanitat i Seguretat Social

PERE MACIAS I ARAU

Conseller de Política Territorial i Obres Públiques

REGLAMENT

de policia sanitària mortuòria

Capítol

Disposicions generals

Article 1

Aquest Reglament té per objecte regular l'activitat de policia sanitària mortuòria dins l'àmbit territorial de Catalunya.

Article 2

La policia sanitària mortuòria, com a part integrant de l'activitat de les administracions públiques en matèria de sanitat comprèn:

2.1 La regulació de tota classe de pràctiques sanitàries sobre cadàvers i restes cadavèriques.

2.2 Les condicions tècnico-sanitàries en què les empreses funeràries presten els seus serveis.

2.3 Les normes sanitàries que han de complir els cementiris públics, privats i mixtos, com també els altres llocs d'enterrament de cadàvers.

2.4 La funció inspectora i la potestat sancionadora en el supòsit de contravenció de la normativa vigent en la matèria.

Article 3

Les facultats administratives en matèria de policia sanitària mortuòria corresponen, d'acord amb el que preveuen aquest Reglament, la Llei 15/1990, de 9 de juliol, d'ordenació sanitària de Catalunya i la Llei 8/1987, de 15 d'abril, municipal i de règim local de Catalunya, als ajuntaments i al Departament de Sanitat i Seguretat Social de la Generalitat de Catalunya, sens perjudici d'altres competències concurrents en aquesta matèria.

Article 4

L'atorgament de les autoritzacions sanitàries previstes en aquest Reglament i, en general, l'aplicació del que aquest disposa, s'entén sens perjudici de la intervenció judicial que escaigui en cada cas.

Article 5

La comprovació de les defuncions i la seva confirmació i inscripció en el Registre Civil s'han d'efectuar d'acord amb el que estableix la normativa vigent en aquesta matèria.

Article 6

Als efectes d'aquest Reglament s'entén per:

Domicili mortuori: lloc on resta el cadàver fins al moment de ser conduït cap a la seva destinació final.

Les sales de vetlla tenen la consideració de domicili mortuori. Cadàver: cos humà durant els cinc anys següents a la mort real. Aquest termini es computa des de la data i l'hora de la mort que figura

en la inscripció de la defunció en el Registre Civil.

Restes cadavèriques: allò que queda del cos humà després del procés de destrucció de la matèria orgànica, un cop transcorreguts cinc anys des de la mort.

Putrefacció: procés que condueix a la transformació de la matèria orgànica mitjançant l'atac al cadàver per microorganismes i fauna complementària auxiliar.

Pràctica sanitària sobre un cadàver o restes cadavèriques: qualsevol tipus de manipulació que es realitzi sobre els mateixos, llevat de les destinades a l'obtenció de peces anatòmiques i teixits per a trasplantaments.

Tanatopràxia: mètodes tècnics destinats a la conservació i l'adequació del cadàver.

Tenen aquesta consideració els mètodes següents:

a) Refrigeració: mètode que, mentre actua, alenteix el procés de putrefacció del cadàver per mitjà del descens artificial de la temperatura.

b) Congelació: mètode de conservació del cadàver per mitjà de la hipotèrmia.

c) Conservació transitòria: mètode que, mitjançant l'aplicació de substàncies químiques, retarda el procés de putrefacció.

d) Embalsamament: mètode que impedeix l'aparició de fenòmens de putrefacció.

Tanatoplàstia: mètode d'adequació de cadàver per mitjà de tècniques de reconstrucció.

Tanatoestètica: mètode d'adequació del cadàver amb la finalitat única de millorar-ne l'aspecte.

Incineració: destrucció de cadàvers, de restes humanes i de restes cadavèriques fins a la seva reducció a cendres.

Empresa funerària: persona física o jurídica que presta l'activitat de serveis funeraris sota qualsevol forma de gestió admesa en dret, i es responsabilitza de la tramitació dels actes que estableix la normativa en vigor des de què es produeix l'òbit fins a la seva destinació final.

Fèretre i caixa de restes: caixa per dipositar el cadàver i les restes cadavèriques, respectivament, que s'ajusti a les condicions tècniques previstes en el present Reglament.

Conducció: transport del cadàver o de les restes cadavèriques, des del domicili mortuori, cementiri o lloc d'enterrament, segons el cas, fins al lloc d'inhumació o incineració, sempre que ambdós llocs estiguin dins l'àmbit territorial de Catalunya.

Trasllat: transport del cadàver o de les restes cadavèriques des del domicili mortuori, cementiri o lloc d'enterrament, segons el cas, fins al lloc d'inhumació o incineració, quan un d'ambdós llocs estigui fora del territori de Catalunya.

Sales de vetlles.

Instal·lacions dividides en: Una dependència per a l'acolliment de la família i el públic en general.

Sala d'exposició del cadàver, degudament refrigerada.

Sala destinada a la realització de pràctiques sanitàries sobre cadàvers. Dipòsit de cadàvers: sala o dependència, annexa generalment a un centre hospitalari, cementiri o empresa funerària, de dipòsit temporal de cadàvers.

Nínxol: cavitat d'una construcció funerària per a la inhumació d'un o més cadàvers o de restes cadavèriques, tancada amb una llosa o envà.

Tomba: lloc soterrat d'inhumació d'un o més cadàvers o de restes cadavèriques, cobert per una llosa, integrat per un o més nínxols.

Fossa: lloc soterrat d'inhumació d'un cadàver o de restes cadavèriques, integrat per un o més nínxols.

Panteó: monument funerari destinat a la inhumació de diferents cadàvers o de restes cadavèriques, integrat per un o més nínxols.

Cripta: volta subterrània d'una església que serveix de sepultura, que comprèn un o més nínxols.

Mausoleu: tomba o conjunt monumental de tombes.

Columbari: construcció funerària amb nínxols per a rebre les urnes cineràries.

Forn cinerari: instal·lacions compostes d'un o varis forns per a la incineració de cadàvers, de restes humanes i de restes cadavèriques.

Capital 2

De la destinació final dels cadàvers i de la seva classificació

secció 1

Disposicions generals

Article 7

7.1 Qualsevol cadàver, sens perjudici del que estableix la normativa vigent sobre obtenció de peces anatòmiques per a trasplantaments i utilització de cadàvers per a finalitat científica, ha de tenir una de les destinacions finals següents:

- a) Inhumació.
- b) Incineració.
- c) Immersió en alta mar.

7.2 També han de tenir una de les destinacions indicades en l'apartat anterior les restes humanes procedents d'avortaments, mutilacions i intervencions quirúrgiques, com també les criatures abortives, sense que sigui necessari cap altre requisit sanitari més que el certificat mèdic que acrediti la seva causa i procedència.

. En .cas que el metge signant del certificat dedueixi l'existència de possibles riscos de contagi i/o irradiacions, ho ha de posar immediatament en coneixement del delegat territorial del Departament de Sanitat i Seguretat Social de l'àmbit corresponent, el qual adoptarà les mesures que consideri oportunes.

Article 8

Als efectes d'aquest Reglament, els cadàvers es classifiquen en dos grups, segons la causa de defunció: Grup I: comprèn aquells cadàvers la causa de la mort dels quals està relacionada en l'annex d'aquest Reglament. Per Ordre del conseller de Sanitat i Seguretat Social es poden establir altres causes de mort que del fet de representar un perill sanitari facin convenient la seva inclusió en aquest grup de classificació.

Així mateix, seran considerats cadàvers potencialment infecciosos, aquells que per circumstàncies epidemiològiques concretes, determini l'alcalde del municipi afectat o, si s'escau, el director general de Salut Pública, si l'abast territorial d'aquestes circumstàncies excedeix del terme municipal.

Grup II: comprèn aquells cadàvers la causa de la mort dels quals no està inclosa en el Grup I.

Article 9

Es prohibeix la conducció, la inhumació i la incineració de cadàvers sense el corresponent fèretre de les característiques que s'indiquen en aquest Reglament, llevat dels casos de greus anormalitats epidemiològiques o de catàstrofe. En aquests supòsits l'alcalde del municipi afectat podrà autoritzar que s'efectuïn inhumacions sense fèretre en les condicions que determini. En cas que l'anormalitat epidemiològica o la catàstrofe afectin més d'un municipi correspondrà al director general de Salut Pública autoritzar les inhumacions sense fèretre i determinar-ne les condicions. Ambdues autoritats seran informades, immediatament, de les decisions que puguin haver adoptat cadascuna d'elles en exercici de les seves competències respectives.

Article 10

10.1 Als efectes de la seva utilització obligatòria, segons correspongui en cada cas, es distingeix entre els tipus de fèretres següents:

a) Comú: construït amb fusta, aglomerat, o altre material biodegradable de característiques similars autoritzat d'acord amb el que preveu l'apartat 2 d'aquest article, d'un mínim de 15 mm de gruix, sense esclatxes i amb les parts sòlidament unides entre si.

b) Especial: ha d'estar compost de dues caixes, l'exterior de fusta massissa de 2 cm de gruix mínim i la interior contindrà làmines de zinc de 0,30 mm com a mínim, soldades entre si, o de qualsevol altre material que compleixi tècnicament els requisits d'estanqueïtat.

Els fèretres especials han de ser condicionats de forma que impedeixin els efectes de la pressió dels gasos al seu interior, mitjançant l'aplicació de vàlvules

filtrants o d'altres dispositius adequats.

c) Caixes per a restes: han de ser metàl·liques o de qualsevol altre material impermeable o impermeabilitzat. Les seves dimensions seran les precises per contenir les restes adequadament.

10.2 La inclusió de nous tipus de materials per a la fabricació dels fèretres esmentats en l'apartat anterior requereix la prèvia autorització del director general de Salut Pública.

Article 11

11.1 No es podrà donar destinació final a un cadàver abans del transcurs de 24 hores des de la defunció. Només en els casos en què s'hagi practicat l'autòpsia o s'hagin obtingut òrgans per a trasplantament es pot donar destinació final a un cadàver abans del transcurs d'aquest termini.

11.2 En la determinació dels terminis màxims per procedir a la destinació final d'un cadàver autoritzats en aquest Reglament, no computa el període durant el qual un cadàver hagi estat refrigerat, amb un màxim de 48 hores, o congelat, amb un màxim de 96 hores, en una instal·lació adequada per aquestes finalitats degudament autoritzada.

11.3 Als efectes d'aquest Reglament, la temperatura de refrigeració oscil·la entre 8° C i -2° C i la de congelació es fixa en -12° C.

secció 2 Inhumació

Article 12

12.1 Sens perjudici del que preveu l'article 11 d'aquest Reglament, quan hi hagi raons sanitàries que aconsellin la inhumació immediata de cadàvers del grup I, l'alcalde del municipi corresponent ordenarà que aquests siguin transportats urgentment al dipòsit del cementiri de la pròpia localitat. Quan les raons sanitàries determinants de la inhumació immediata tinguin una incidència territorial que excedeixi del terme municipal, la competència per ordenar aquest transport urgent correspondrà al delegat territorial del Departament de Sanitat i Seguretat Social de l'àmbit corresponent.

12.2 Els cadàvers contaminats per productes radioactius han de ser objecte del tractament especial que acordi l'organisme competent en la matèria.

Article 13

13.1 Cada fèretre ha de contenir exclusivament el cadàver per al qual s'ha autoritzat la inhumació.

13.2 No poden dipositar-se dos o més cadàvers en el mateix fèretre, llevat dels casos següents:

- a) Mares i criatures abortives, mortes ambdues en el mateix moment.
- b) Catàstrofes.
- c) Greus anormalitats epidemiològiques.

13.3 En els supòsits b) i c) de l'apartat anterior, la inhumació de dos o més cadàvers en el mateix fèretre ha de ser autoritzada o ordenada per l'alcalde del municipi afectat. En cas que la catàstrofe o l'anormalitat epidemiològica afectin més d'un municipi, correspondrà al director general de Salut Pública autoritzar o ordenar la inhumació de dos o més cadàvers en el mateix fèretre.

Ambdues autoritats seran informades, immediatament, de les decisions que puguin haver adoptat cadascuna d'elles en exercici de les seves competències respectives.

Article 14

14.1 Quan es produeixi la mort d'una persona en un hospital o centre assistencial per una causa que no determini la inclusió del cadàver en el grup I de l'article 8 d'aquest Reglament, pot efectuar-se directament el transport

del cadàver al domicili mortuori assenyalat per part del familiar present més proper al difunt, als efectes de procedir a la seva vetlla, sens perjudici de l'autorització judicial que pugui ser necessària en cada cas.

14.2 El transport ha de ser realitzat mitjançant furgó fúnebre, previ dipòsit del cadàver en un fèretre adequat.

14.3 Quan la vetlla d'un difunt es realitzi en un domicili particular s'han d'adoptar les mesures higienicosanitàries adients en funció de les circumstàncies climatològiques i de la resta de característiques concurrents en cada cas.

Article 15

Les inhumacions realitzades fora dels cementiris comuns, en altres llocs prèviament autoritzats, requeriran l'adopció de les condicions higiènic-sanitàries fixades per la normativa aplicable i les imposades per la corporació local corresponent.

secció 3 Incineració

Article 16

16.1 Els cadàvers poden ser incinerats amb independència de la causa de la mort, llevat dels contaminats per radiacions ionitzants.

16.2 La sol·licitud d'incineració, adreçada a l'entitat responsable de l'incinerador, s'acompanyarà del certificat mèdic de defunció, de la llicència d'enterrament i, en cas de cadàver intervingut judicialment, de la resolució del jutge encarregat del cas en el qual es manifesti la no-oposició que s'efectuï la incineració.

16.3 Les urnes en què es dipositin les cendres resultants d'una incineració hauran de permetre identificar el difunt a què corresponen.

16.4 El transport de les urnes de cendres, o el seu dipòsit posterior, no està subjecte a cap exigència sanitària.

16.5 Per a la incineració no és necessària la utilització de fèretres específics, llevat del que preveu l'article 25.2 d'aquest Reglament.

Article 17

Els cementiris poden disposar d'una zona de terreny per escampar-hi les cendres procedents de la incineració, o de columbaris per col·locar-hi les urnes de les cendres mortuòries.

Article 18

18.1 Per a la instal·lació d'un incinerador de cadàvers i restes humanes s'ha d'elaborar un projecte que s'ha de sotmetre a informe vinculant de la delegació territorial del Departament de Sanitat i Seguretat Social de l'àmbit corresponent, l'aprovació del qual correspon a l'ajuntament respectiu que estableixi el servei o, si escau, l'autoritzi. Si, transcorregut el termini d'un mes des de la recepció del projecte, la delegació territorial corresponent no ha emès el corresponent informe l'ajuntament pot prosseguir la tramitació de l'expedient.

18.2 Finalitzades les obres, l'empresa instal·ladora ho ha de comunicar a l'ajuntament corresponent, que ha de comprovar si s'han observat les condicions del projecte i les imposades en l'acord d'aprovació. Realitzada aquesta comprovació, l'ajuntament pot posar en funcionament les instal·lacions o autoritzar-ne el funcionament.

Transcorregut un mes des de la recepció de la comunicació de la finalització de les obres sense que s'hagi dictat resolució d'obertura, s'entén estimada la petició.

Article 19

L'entitat responsable de l'incinerador ha de disposar d'un llibre registre d'incineració de cadàvers, de restes humanes i de restes cadavèriques. En aquest llibre registre s'anotaran tots els serveis prestats, amb especificació del nom del difunt i de la data de la incineració; en el cas de restes humanes es farà constar la peça i el nom de la persona a qui pertanyia, excepte si procedeixen de centres d'investigació o universitats, cas en el qual només serà necessària la manifestació de l'òrgan competent d'aquell centre en aquest sentit.

Article 20

En els municipis on hi hagi instal·lat un forn incinerador es regularà la prestació del servei d'incineració de cadàvers de conformitat amb el que preveu aquest Reglament i la resta de normativa aplicable.

secció 4 Exhumació

Article 21

No es pot obrir cap construcció funerària destinada a la inhumació de cadàvers abans del transcurs de dos anys des de la darrera inhumació si es tracta de cadàvers compresos en el grup II de l'article 8 d'aquest Reglament, o de cinc anys, si es tracta de cadàvers del grup I, excepte autorització de l'alcalde del municipi corresponent, i sens perjudici de l'autorització judicial que pugui ser necessària de conformitat amb la legislació vigent.

Article 22

22.1 L'alcalde del municipi corresponent, sens perjudici del que disposa l'article 21 d'aquest Reglament, pot autoritzar l'exhumació de cadàvers i de restes cadavèriques que hagin de ser immediatament reinhumats o incinerats dins el mateix cementiri. L'exhumació de cadàvers o de restes cadavèriques que hagin de ser conduïts o traslladats a un altre cementiri requereix l'autorització del delegat territorial del Departament de Sanitat i Seguretat Social de l'àmbit corresponent.

Els serveis tècnics municipals o els dependents del Departament de Sanitat i Seguretat Social, segons s'escaigui, comprovaran l'estat en què es troba el cadàver i, tenint en compte les circumstàncies concorrents, determinaran les mesures higiènico-sanitàries adients, podent acordar la substitució del fèretre o de la caixa exterior, en el supòsit de cadàvers inhumats en fèretres especials, si no es trobessin en bon estat.

22.2 En tot cas, el termini màxim a transcórrer des de l'exhumació fins a la reinhumació d'un cadàver no pot excedir de quaranta-vuit hores.

Article 23

23.1 La sol·licitud d'exhumació s'ha de presentar davant l'organisme competent d'acord amb el previst a l'article 22 d'aquest Reglament acompanyada de la llicència d'enterrament del cadàver que es pretengui exhumar. 23.2 L'autoritat competent notificarà als interessats, a través dels serveis funeraris corresponents, el dia i l'hora de la pràctica de l'exhumació.

23.3 Transcorregut un mes des de la presentació de la sol·licitud sense que s'hagi dictat resolució autoritzant l'exhumació, s'entén que aquesta ha estat desestimada.

Article 24

Les exhumacions que es realitzin per ordre judicial han de complir, també, els requisits sanitaris que es determinen a la present Secció.

Capital 3 Conducció i trasllat

Article 25

25.1 Per a la conducció d'un cadàver no és necessària autorització sanitària, llevat del cas que estigui comprès en el grup I de l'article 8 d'aquest Reglament. En aquest cas l'autorització és atorgada pel delegat territorial del Departament de Sanitat i Seguretat Social de l'àmbit corresponent.

25.2 Per a la conducció dels cadàvers del grup I s'han d'utilitzar fèretres especials de les característiques fixades a l'article 10 d'aquest Reglament.

Article 26

La conducció de cadàvers s'ha d'efectuar en:

- a) Vehícles automòbils proveïts de la corresponent autorització per a la prestació de serveis de transport funerari.
- b) Furgons de ferrocarril de les característiques que assenyalin els organismes competents.
- c) Vaixells i avions, d'acord amb les disposicions vigents i les normes que estableixen els convenis internacionals i les que exigeixen les companyies de navegació marítima i aèria.
- d) Qualsevol altre medi que pugui ser autoritzat per l'autoritat sanitària competent. La competència per atorgar aquesta autorització correspondrà a l'alcalde del municipi corresponent quan la destinació final del cadàver sigui la pròpia localitat de defunció, i al delegat territorial del Departament de Sanitat i Seguretat Social de l'àmbit corresponent quan hagi de ser inhumat o incinerat en municipi altre que el de defunció.

Article 27

Per a l'atorgament de la corresponent autorització per a la prestació de serveis de transport funerari, els vehicles han de complir les característiques tècniques següents:

- a) La distància existent des del final de la cabina del conductor fins a la porta del darrera del vehicle, és a dir, l'habitacle, ha de ser suficient per contenir el fèretre i facilitar la seva manipulació.
- b) La separació de la cabina i l'habitacle ha de ser estanca.
- c) L'habitacle del fèretre, àdhuc els elements d'ornament, han de ser construïts amb material impermeable i de fàcil neteja i desinfecció.

Article 28

Durant l'itinerari de conducció d'un cadàver no es poden establir etapes de permanència en llocs públics o privats, excepció feta de les que tinguin per objecte la pràctica de serveis religiosos o cerimònies laiques, d'acord amb els costums locals.

Article 29

La conducció d'un cadàver per via aèria requereix que, amb caràcter previ, es procedeixi al seu embalsament.

Article 30

La conducció de cadàvers embalsamats o conservats transitòriament s'ha de realitzar mitjançant fèretre especial de les característiques que s'indiquen a l'article 10 d'aquest Reglament.

Article 31

31.1 Les autoritzacions de trasllat de cadàvers les ha d'atorgar el delegat territorial del Departament de Sanitat i Seguretat Social de l'àmbit corresponent condicionades al compliment de la normativa vigent.

31.2 Correspon al familiar present més proper al difunt sol·licitar l'autorització que tramitarà, si s'escau, l'empresa funerària encarregada del servei, la qual haurà d'estar degudament autoritzada per les disposicions administratives vigents, essent aquesta empresa responsable del compliment de tota la normativa en vigor.

31.3 En els trasllats internacionals s'estarà al que disposi la normativa internacional i estatal que sigui d'aplicació.

Capital 4

Embalsament, conservació transitòria i altres pràctiques sobre cadàvers i restes cadavèriques

Article 32

Les operacions de tanatopràxia sobre cadàvers, llevat de la refrigeració, s'han de realitzar amb posterioritat a l'emissió del corresponent certificat de defunció i de la inscripció de la mort en el Registre Civil i, transcorregudes 24 hores des de la defunció. Només en els casos en què s'hagi practicat l'autòpsia o s'hagin obtingut òrgans per a trasplantament es poden realitzar les esmentades operacions abans del transcurs d'aquest termini.

Article 33

33.1 L'autòpsia no judicial amb finalitat d'investigació científica i la utilització de cadàvers per a l'ensenyament només poden realitzar-se en els casos i les circumstàncies previstes en les disposicions vigents, sempre i quan no consti l'oposició de la persona del finat o de la família d'aquest i no hi hagi intervenció judicial.

33.2 Les autòpsies s'han de realitzar conforme a allò que disposa la normativa reguladora de la matèria.

Article 34

34.1 Les pràctiques d'embalsament i de conservació transitòria no poden realitzar-se transcorregudes les quaranta-vuit hores següents a la mort.

34.2 Queden exceptuats del termini indicat en l'apartat anterior els cadàvers refrigerats i els congelats, en els termes previstos a l'article 11.2 d'aquest Reglament, sempre i quan el facultatiu que ha de realitzar les operacions els consideri en condicions higiènico-sanitàries adients per practicar-les.

Article 35

35.1 La conservació transitòria d'un cadàver és obligatòria quan ha de ser inhumat transcorregudes quaranta-vuit hores des de la defunció. Aquest termini s'amplia a setanta-dues hores si es tracta d'un cadàver intervingut judicialment.

35.2 L'embalsament d'un cadàver és obligatori quan ha de ser inhumat transcorregudes setanta-dues hores des de la defunció. Aquest termini s'amplia a noranta-sis hores si es tracta d'un cadàver intervingut judicialment. 35.3 En la determinació dels terminis previstos en els apartats anteriors, no computa el període durant el qual el cadàver hagi estat refrigerat o congelat, en els termes previstos a l'article 11.2 d'aquest Reglament.

Article 36

Els cadàvers embalsamats i els conservats transitòriament no poden romandre en el domicili mortuori per un període superior a les noranta-sis i setanta-dues hores, respectivament. Transcorregut aquest termini han de ser immediatament conduïts a la seva destinació final.

Article 37

37.1 Les operacions d'embalsament, de conservació transitòria i de tanatoplàstia sobre cadàvers han de ser realitzades per un metge designat lliurement per la família del difunt, i requereixen la corresponent autorització del delegat territorial del Departament de Sanitat i Seguretat Social de l'àmbit corresponent, sens perjudici de l'autorització judicial que pugui ser necessària d'acord amb la normativa vigent.

37.2 La sol·licitud s'acompanyarà del certificat mèdic de defunció en què constin la data i l'hora de la mort, i de la llicència d'enterrament.

37.3 Transcorregut el termini de 12 hores comptador des de la recepció de la sol·licitud d'autorització a què fa referència l'apartat anterior sense que s'hagi dictat resolució, s'entén estimada la petició.

37.4 Els metges que practiquin les operacions esmentades en aquest article han de certificar la seva intervenció, responsabilitzant-se de la mateixa, sens perjudici de la facultat de l'òrgan sanitari competent d'inspeccionar, si escau, les seves actuacions.

Capital 5 Cementiris

Article 38

Tots els municipis, independentment o associats, han de prestar el servei de cementiri, d'acord amb els requisits que estableix aquest Reglament, i a l'empara del que preveu la legislació de règim local vigent, tret del cas de dispensa pel Govern de la Generalitat si la prestació resulta impossible o de molt difícil compliment.

Article 39

L'emplaçament de cementiris de nova construcció ha de complir les condicions següents:

39.1 A l'entorn del sòl destinat a la construcció del nou cementiri s'ha d'establir una zona de protecció de 25 metres d'amplada que, cas que existeixi planejament, ha d'estar qualificada com a zona d'emplaçament de nou cementiri.

Aquesta zona ha d'estar enjardinada i, en tot cas, lliure de tota mena de construcció. No és necessari l'enjardinament quan l'entorn natural del cementiri no ho requereixi.

39.2 A partir del recinte d'aquesta primera zona de protecció se n'ha d'establir una segona de 225 metres d'amplada, en la qual únicament es poden

autoritzar:

- a) instal·lacions de caràcter industrial o de serveis tècnics per a la infraestructura urbanística i d'equipament comunitari.
- b) Habitatges unifamiliars.
- c) Explotacions agropecuàries.

Aquests tres tipus d'usos han de ser facultativament assignats pel planejador, en funció de cada situació concreta del municipi.

Article 40

40.1 La idoneïtat del terreny elegit per a l'emplaçament de nous cementiris s'ha de comprovar per mitjà d'un estudi hidrogeològic.

40.2 L'estudi definirà el funcionament hidrogeològic del subsòl en la zona situada a l'entorn de l'emplaçament del cementiri, establint a partir de les metodologies adients, les litologies i estructura dels materials, el gruix de la zona no saturada, tipus de porositat i concloent sobre el risc potencial d'afecció a les aigües subterrànies.

40.3 Els ajuntaments, quan en justifiquin la necessitat, poden sol·licitar l'assistència tècnica per a la realització de l'estudi hidrogeològic al Servei Geològic de Catalunya del Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya. Es sol·licitarà informe a l'àrea de Qualitat de les aigües de la Junta de Sanejament quan es puguin afectar aquífers existents.

40.4 En cas que els organismes competents per aprovar el projecte de nova construcció no estiguin conformes amb l'estudi hidrogeològic, tant en els mètodes seguits com en les conclusions obtingudes, poden demanar l'informe al Servei Geològic de Catalunya, sempre que no s'hagi utilitzat l'ajut d'aquest Servei previst a l'apartat anterior.

40.5 En el supòsit d'informe hidrogeològic desfavorable, l'ajuntament interessat pot demanar al Servei esmentat en l'apartat anterior que dictami sobre els possibles llocs del terme municipal corresponent on sigui possible emplaçar el nou cementiri.

Article 41

41.1 L'ampliació de cementiris està subjecte als mateixos requisits d'emplaçament exigits per a les noves construccions. No obstant això, a partir de 50 metres del cementiri, es poden permetre, també, habitatges plurifamiliars.

41.2 Als efectes d'aquest Reglament s'entén per ampliació de cementiris tota modificació que comporti augment de la seva superfície o increment del nombre total de sepultures autoritzades. La resta de modificacions, tenen el caràcter de reforma.

41.3 L'informe hidrogeològic a què es refereix l'article 40 d'aquest Reglament només és necessari en cas que l'ampliació del cementiri es faci fora del recinte existent.

41.4 La reforma de cementiris no està subjecte a les normes d'emplaçament regulades en els articles anteriors.

Article 42

42.1 Els plans generals d'ordenació urbana i les normes subsidiàries de planejament han d'incloure, entre els documents informatius, un estudi sobre les necessitats que en relació al servei de cementiri es poden preveure en l'àmbit del planejament redactat.

42.2 Les diferents figures de planejament de l'ordenació del sòl s'han d'ajustar, en el moment de la seva revisió, a les normes d'aquest Reglament sobre emplaçament de cementiris.

42.3 En la tramitació de plans generals, de normes subsidiàries, de plans parcials i de plans especials, sempre que incideixin de forma directa o indirecta en les condicions d'emplaçament de cementiris, i una vegada aprovats inicialment, d'acord amb el que preveu l'article 57 del Decret Legislatiu 1/1990, de 12 de juliol, pel qual s'aprova la refosa dels textos legals vigents a Catalunya en matèria urbanística, s'ha de sofisticar informe al delegat territorial del Departament de Sanitat i Seguretat Social de l'àmbit corresponent.

42.4 L'emplaçament dels cementiris de nova construcció ha de correspondre al que es prevegi en el planejament de cada municipi.

En cas que en el planejament urbanístic vigent en el municipi no s'hagi fet cap previsió d'emplaçament d'un cementiri nou, o no hi hagi planejament, aquest s'ha de fixar tenint en compte el que preveu l'article 128 del Decret Legislatiu 1/1990, de 12 de juliol, per a les edificacions en sòl no urbanitzable.

Article 43

43.1 Els expedients de construcció i d'ampliació de cementiris han d'incloure la documentació següent:

a) Informe urbanístic on consti que l'emplaçament del cementiri és el previst en el planejament urbanístic vigent. En cas que no hi hagi previsió d'emplaçament, és necessari l'informe de la Comissió d'Urbanisme de Catalunya on consti que s'ha seguit el procediment específic per ubicar aquest ús.

b) Estudi hidrogeològic del terreny, si escau, on hi constin les seves característiques de permeabilitat, la situació del nivell freàtic i/o els nivells saturats dels possibles aquífers confinats quan aquests existeixin, com també la direcció del flux subterrani.

c) Projecte de construcció que ha de contenir una memòria signada per un professional competent en què es faci constar: El lloc de l'emplaçament.

L'extensió prevista.

La distància en línia recta fins a la zona de població més propera. Les comunicacions amb la zona urbana.

La distribució dels diferents serveis, recintes, edificis i jardins.

La classe d'obres i materials que s'han d'utilitzar en els murs de tancament i les edificacions.

El nombre, tipus i característiques de les construccions funeràries destinades a inhumacions, tenint en compte el que disposa l'article 46 d'aquest Reglament.

El sistema a emprar per l'eliminació de deixalles i residus. 43.2 Els expedients de reforma de cementiris han d'incloure la documentació esmentada a l'apartat anterior, llevat de l'estudi hidrogeològic i de l'informe urbanístic.

43.3 Per a l'aprovació o, si escau, l'autorització de la construcció, l'ampliació o la reforma del cementiri és necessari que la Delegació Territorial del Departament de Sanitat i Seguretat Social de l'àmbit corresponent, emeti informe sanitari vinculant sobre el projecte. Transcorregut el termini de dos mesos des de la recepció de l'expedient, si la Delegació Territorial corresponent no ha emès l'informe es pot prosseguir amb la tramitació de l'expedient.

Article 44

44.1 Els expedients de construcció, d'ampliació i de reforma de cementiris que aprovin o, si escau, autoritzin els municipis, han de ser instruïts i resolts per l'òrgan municipal competent, de conformitat amb la normativa de règim local aplicable.

44.2 En cas que l'òrgan municipal competent per resoldre acredití la dificultat o la impossibilitat per complir les normes sobre emplaçament de cementiris establertes en aquest Reglament, el conseller de Sanitat i Seguretat Social, a proposta del director general de Salut Pública i previ informe de les direccions generals d'Administració Local i d'Urbanisme, pot autoritzar excepcionalment que es pugui construir o ampliar el cementiri prèvia la resolució del procediment a què es refereix l'apartat anterior.

44.3 Transcorregut el termini de 6 mesos des de la iniciació de l'expedient sense que s'hagi atorgat l'autorització amb caràcter excepcional, s'entén denegada aquesta autorització.

Article 45

La capacitat que ha de tenir un cementiri s'ha de determinar en funció de la mitjana del nombre de defuncions ocorregudes en el terme municipal durant els darrers 20 anys. Cada cementiri ha de disposar d'un nombre de sepultures que possibiliti fer-se càrrec dels enterraments que es prevegin per els 10 anys següents a la seva construcció, i de terreny suficient per poder incrementar aquest nombre de sepultures segons les necessitats previstes per als propers 25 anys.

Article 46

46.1 Els cementiris han de disposar necessàriament, a més del nombre corresponent de sepultures, de les instal·lacions següents:

a) Un local destinat a dipòsit de cadàvers. Aquests dipòsits poden ser utilitzats com a sales d'autòpsies quan reuneixin les condicions previstes a continuació: Terra i parets de material impermeable, de fàcil neteja i desinfecció. La unió de l'envà i del terra i dels envans entre si ha de ser arrodonida. El terra ha de tenir una pendent superior al 1 ‰ en direcció a un desguàs.

Una taula d'acer inoxidable o d'altre material impermeable de fàcil neteja i desinfecció, amb desguàs i aigua freda i calenta.

Estris necessaris per a realització de la intervenció i material per a la seva desinfecció.

Serveis sanitaris, vestidor i dutxes d'ús exclusiu pel metge forense i el personal auxiliar que efectui l'autòpsia, independent i annex a la sala d'autòpsia.

b) Un sector destinat a l'enterrament de restes humanes procedents d'avortaments, d'intervencions quirúrgiques i de mutilacions i de criatures abortives.

c) Una ossera general destinada a recollir les restes provinents de les exhumacions.

d) Instal·lacions d'aigua i serveis higiènics.

46.2 Cada cementiri ha de portar un llibre-registre on s'anotaran totes les inhumacions i les exhumacions que es realitzin, amb especificació de la data de realització, del nom del difunt o del titular de la resta, del lloc concret d'inhumació i distingint si la causa de defunció és del grup I o II.

Article 47

Prèviament a la primera inhumació en noves construccions funeràries, els serveis competents de l'ajuntament corresponent han de comprovar que aquestes construccions s'han efectuat d'acord amb el projecte aprovat o autoritzat i compleixen les condicions higiènic-sanitàries previstes en aquest Reglament.

Article 48

48.1 Les dimensions mínimes internes dels nínxols han de ser de 0,90 m d'ample, 0,75 m d'alçada i 2,60 m de fondària. Les d'infants de 0,50 m per 0,50 m amb una fondària de 1,60 m.

48.2 El terra dels nínxols ha de tenir una pendent mínima d'1 ‰ cap l'interior.

48.3 Per a la construcció de nínxols s'han d'utilitzar sistemes que assegurin una certa estanqueïtat de la seva estructura i, alhora, permetin la suficient ventilació per porositat. El sistema ha d'evitar la sortida a l'exterior de líquids i olors i facilitar la destrucció del cos, aïllant totalment aquest procés del medi, per raons sanitàries i d'higiene.

48.4 Els nínxols que integren els blocs de nínxols, les fosses, les tombes, els mausoleus i els panteons han de complir els requisits establerts en els apartats anteriors d'aquest article.

48.5 En cap cas no es poden construir nínxols nous sobre d'altres ja existents, a menys que aquesta construcció respongui a una segona fase prevista en el projecte original.

Article 49

El director general de Salut Pública pot autoritzar, per a les construccions funeràries destinades a inhumacions, tècniques constructives diferents de l'obra convencional, sempre que garanteixin que es produirà el procés de descomposició cadavèrica i de mineralització de les despulles en condicions higiènic-sanitàries adequades i així s'acrediti mitjançant els informes i les proves tècniques adients.

Article 50

L'entitat pública titular del cementiri adjudicarà, d'acord amb els seus reglaments aprovats, els diferents nínxols, fosses o mausoleus als interessats, els quals adquiriran en relació a ells un dret d'ús que s'extingirà d'acord amb l'establert en la normativa de règim local aplicable. La mateixa naturalesa tindrà el dret adjudicat, quan el seu titular hagi de construir la fossa o mausoleu funerari.

Article 51

51.1 Les fosses, els nínxols i els mausoleus que amenacin ruïna seran declarats en aquest estat per mitjà d'un expedient contradictori, en el qual es considerarà part interessada les persones titulars del dret sobre les fosses i els nínxols o els mausoleus esmentats, com també, si escau, del titular del cementiri.

51.2 Es considerarà que aquelles construccions estan en estat de ruïna quan no puguin ser reparades per mitjans normals o quan el cost de la reparació sigui superior al cinquanta per cent del cost estimat a preus actuals per a la seva construcció.

51.3 Declarats en estat de ruïna les fosses, els nínxols o els mausoleus objecte de l'expedient, l'autoritat competent de conformitat al previst a l'article 22.1 d'aquest Reglament ordenarà l'exhumació del cadàver per a la seva immediata inhumació en el lloc que determini el titular del dret sobre la fossa, el nínxol o el mausoleu que hagi estat declarat en estat de ruïna, previ requeriment que amb aquest fi se li farà de forma fefaent. En el cas que l'esmentat titular no disposés res a aquest respecte, la inhumació es realitzarà a la fossa comuna.

51.4 Acabada l'exhumació dels cadàvers de les fosses, els nínxols o els mausoleus declarats en estat de ruïna, l'ajuntament els enderrocarà, a càrrec seu i de manera immediata. En els cementiris de titularitat privada l'obligació d'enderrocament correspon al titular; si aquest no procedís a l'enderrocament l'ajuntament el podrà executar, a càrrec de l'obligat.

51.5 La declaració de l'estat de ruïna d'una fossa, un nínxol o un mausoleu comporta l'extinció del dret del seu titular. En conseqüència, tant l'exhumació per a immediata inhumació com l'enderroc de la fossa, el nínxol o el mausoleu no donaran lloc a cap mena d'indemnització.

Article 52

L'enterrament de cadàvers directament a terra queda subjecte a les condicions següents:

a) Fondària mínima de 2 metres.

b) Terreny amb una permeabilitat suficient o permeabilitat per una capa de sauló d'un mínim de 40 cm de gruix.

c) Utilització de sistemes que assegurin una certa estanqueïtat i alhora permetin la suficient ventilació per porositat. El sistema ha d'evitar la sortida a l'exterior de líquids i olors i facilitar la destrucció del cos, aïllant totalment aquest procés del medi, per raons sanitàries i d'higiene, i ha d'estar subjecte a la valoració establerta en el corresponent estudi hidrogeològic.

Article 53

Els cementiris no poden ser destinats a un altre ús fins després de transcórrer, com a mínim, 10 anys des de l'última inhumació, llevat de l'existència de raons d'interès públic declarades per l'òrgan local competent.

Article 54

Tots els cementiris, amb independència de quina sigui la seva naturalesa jurídica i la seva titularitat, estan sotmesos al règim i als requisits sanitaris fixats en aquest Reglament.

Capital 6

Infraccions i sancions

Article 55

Les infraccions a les prescripcions del present Reglament són sancionables de conformitat amb allò establert en el capítol VI del títol I, articles 32 a 37, de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat.

Article 56

Són òrgans competents per a la imposició de les sancions, els següents: a) Els alcaldes de municipis de menys de 25.000 habitants i els delegats territorials del Departament de Sanitat i Seguretat Social, en cas de multa de fins a 2.000.000 de pessetes.

b) Els alcaldes de municipis de més de 25.000 habitants i el director general de Salut Pública, en cas de multa de fins a 5.000.000 de pessetes.

c) El conseller de Sanitat i Seguretat Social, en cas de multa de fins a 10.000.000 de pessetes.

d) El Govern de la Generalitat, en cas de multa superior a 10.000.000 pessetes, o quan s'imposi una sanció de tancament temporal.

Disposició transitòria

Única

Els cementiris que en el moment de l'entrada en vigor d'aquest Reglament estiguin oberts i en funcionament disposaran del termini d'un any per adaptar-se, si escau, a les previsions que s'hi contenen.

Annex

Cadàvers grup I

1. Còlera.
2. Febre hemorràgica causada per virus.
3. Encefalitis de Creutzfeldt-Jacob.
4. Diftèria.
5. Àntrax.
6. Pesta.
7. Carboncle.